

LATINA PRO NELATINÁŘE – HODINA XI.
VAZBA NOMINATIVU S INFINITIVEM

Některá *verba dicendi* a *verba sentiendi* v pasivu (zejména *videor* = zdá se, že já..., *dicor* = říká se, že já..., *narror* = vypráví se, že já..., *putor* = lidé si myslí, že já..., *existimor* = panuje domněnka, že já...) uvozují tzv. nominativ s infinitivem, kde nominativ zastupuje podmět věty vedlejší podmětné a infinitiv její přísudek. Podmět věty vedlejší je však jasně vyjádřen již osobou a číslem řídicího slovesa, a tak se nominativ ve vazbě nemusí vždy vyskytnout. V nominativu odpovídajícího čísla a rodu budou však veškeré větné členy rozvíjející podmět (přívlastek shodný, doplněk, jmenná část přísudku). Do češtiny se překládají vedlejší větou se spojkou „že“:

Romae videor esse, cum tuas litteras lego. (Cic.)

Když čtu tvůj dopis, zdá se mi, že jsem v Římě.

Romani videbantur regem passuri esse. (Liv.)

Zdalo se, že Římané krále strpí.

Isis dea praepotens esse credebatur.

Věřilo se, že Ísis je všemocná bohyně.

Ulixes vir audax fuisse narratur.

Vypráví se, že Odysseus byl statečný muž.

Slovesa *iubeo* (přikazuji), *veto* (zakazuji), *prohibeo* (bráním), *sino* (dovoluji) uvozují v aktivu vazbu akuzativní, v pasivu pak vazbu nominativu s infinitivem, přičemž platí, že infinitiv slovesa je v aktivním tvaru, je-li vyjádřena osoba, již se něco přikazuje či zakazuje (v latině podmět věty vedlejší). Není-li osoba uvedena, příslušný infinitiv je pasivní:

Iussus erat Ti.Claudius classem in Siciliam ducere. (Liv.)

Tiberiu Claudiovi bylo přikázáno, aby odplul s loďstvem na Sicílii.

Nolani muros portasque adire vetiti sunt. (Liv.)

Nolským bylo zakázáno přibližovat se k hradbám a branám.

Paulum legiones Caesar promoveri iubet. (Caes.)

Caesar přikazuje postoupit s legiemi o kus dále.

Ulixes sacrum pecus Solis dei violari vetuit.

Odysseus zakázal ublížit posvátnému dobytku boha slunce.

EXERCITIONES

I. Přeložte a všimněte si rozdílů:

1. Sororem errare puto. – Soror errare putatur.
2. Tradunt (homines) Homerum caecum fuisse. – Homerus caecus fuisse traditur.
3. Frater putat me felicem esse. – Frater putat te felicem esse. – Frater felix putatur.
4. Videor felix esse. – Videris felix esse.

II. Tvořte věty podle příkladů:

Mercurius nuntius deorum est – Mercurius nuntius deorum esse dicitur/narratur/putatur.

Romulus fratrem suum necavit. – Romulus fratrem suum necavisse dicitur/narratur/putatur.

1. Iulius dominus severus est.
2. Ianus duas facies habebat.
3. Romulus Palatium munivit.
4. Solon vir sapiens et iustus fuit.
5. Cinna versiculos in M. Valerio Martiale scripsit.